

[Landbrugsministeren.]

hvis det gennemføres og modtages af Statshusmændene, er, at man ikke foretager en endelig Nedskæring, som betyder, at Staten taber de store Penge, men at Staten foreløbig nøjes med en mindre Indtægt, fordi Landmændene ikke kan betale det fulde Beløb, og saa har Mulighed for senere, naar Priserne stiger, til Dækning af det, den har tabt i Nedgangsperioden, at faa en højere Indtægt, fordi Landmændene da kan betale mere.

Derfor vil jeg hævde, at det ikke alene er en Foranstaltning, som sikkert vil bidrage til, at Statshusmændene — som ikke kan fortsætte ret længe, hvis det bliver ved at gaa paa den Maade, det nu gaar — bliver animeret til at fortsætte paa den Maade, at de driver deres Ejendomme godt, i Modsætning til den Udvikling, vi nu er inde i, men tillige en Foranstaltning, som vil have til Følge, at Staten taber meget mindre, end hvis man ikke gennemfører en Foranstaltning af den Art.

Til Slutning sagde det ærede Medlem Hr. Ulrich, ligesom det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen, at i Stedet for at komme med den Slags Forslag skulde man søge at gøre Landbruget rentabelt. Men jeg savnede baade hos det ærede Medlem Hr. Ulrich og hos det ærede Medlem, der talte for Venstre, Oplysning om, hvorledes denne Rentabilitet skal fremskaffes fra Statens Side. Og jeg vil gerne spørge det ærede Medlem, om han da helt har glemt, at vi har gennemført en Kriselov, som for Landboerne betyder et Beløb til Betaling af Skatter og Renter paa rundt regnet et halvt Hundrede Millioner Kroner i Løbet af godt og vel et Aar. Tror det ærede Medlem ikke, at dette Beløb, fordelt til de mest kriseramte Landboere, er saa betydeligt, at det vil være vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at gennemføre en tilsvarende Lettelse, som gør Landbruget rentabelt?

Spørgsmaalet om at faa Landbruget gjort rentabelt er jo et af de vigtigste Spørgsmaal. Men Spørgsmaalet er jo ogsaa: Hvad kan det offentlige gøre i saa Henseende? Og hvis man ser paa Landbrugets Udgiftsposter, vil man meget hurtigt opdage, at de Poster, hvor det offentlige har Indfyldelse, er meget smaa i Forhold til andre Poster. Naar man studerer disse Forhold, vil man sikkert se, at den Udgiftspost, der først og fremmest tvinger Landbruget i Knæ, er Rentebyrden, og derfor, hvis man skal genskabe Rentabiliteten i Landbruget, maa man sikkert ogsaa søge at lette denne Byrde paa den ene eller paa

den anden Maade, enten ved en midlertidig Nedsættelse af Renten eller ved en endelig Nedsættelse ved Akkord af selve Gældens Størrelse.

Det forekommer mig, at hvor man har Magt til det, det vil sige, hvor Staten staar som Kreditor, burde man i disse Tider gøre det, naar man erkender, at det er her, den største Vanskelighed ligger, og saa forsøge, hvad der kan forsøges angaaende Lettelsen af Rentebyrden for de Landmænd, som ikke er Statshusmænd.

Der er, som jeg nævnte til at begynde med, fra vor Side fremsat Forslag, som gaar ud paa at faa en Afgift ind, som staar i Forhold til Indtægten, med Hensyn til den meget betydelige Gældsbyrde, som Landbruget slæber paa, og som ligger ud over Ejendommenes nuværende Værdi.

Hvis man ønsker at komme ind i en Forhandling, der virkelig skal betyde noget for Landmændene, er jeg rede til det, og jeg er ogsaa rede til i et Udvalg at forhandle om Enkelthederne. For mig er det slet ikke afgørende, om Forslaget vedtages nøjagtigt i den Skikkelse, jeg har forelagt det. Det, der har Betydning for mig i denne Sag, er at faa gennemført en Ordning, der baade er til Gavn for Statshusmændene og bringer en Fordel for Samfundet, for Statskassen.

Larsen (Bjerre): Jeg skal ikke for mit Vedkommende forlænge denne Debat syndeligt, idet den højtærede Landbrugsminister meget udførligt har repliceret til de to ærede Ordførere for henholdsvis Partiet Venstre og det konservative Folkeparti, det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen og det ærede Medlem Hr. Ulrich.

Den sidste Bemærkning fra den højtærede Landbrugsministers Side, som angik netop det Forhold, der efter min Formening trykker Landbruget allerhaardest, nemlig Gældsbyrden, var jo saare rigtig. Jeg mener netop, at ved at gennemføre Foranstaltninger, som tager Sigte paa at bringe en Ordning til Veje for de Landbrug, der er mest gældbetyngede, vil man hjælpe betydeligt paa det, der kaldes Rentabiliteten indenfor Landbruget. Den højtærede Landbrugsminister har jo Ret i, at det vil være umuligt for Rigsdagen at vedtage Love, der tager Sigte paa selve Produktionsforholdet.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen, som havde store Betænkeligheder ved det System, der skulde indføres her, (Edvard Sørensen: Ikke ved Systemet). Ja, det maa det ærede Medlem saa yderligere uddybe, naar han